

Memo stavaza aansluiting onderwijs-jeugdhulp

Aan: DB/AB/OPR en de schooldirecties/ondersteuningscoördinatoren

Van: directie SwV

Datum: 4 juni 2019

Status: informierend

Bijlagen:

Inleiding

In dit memo de stavaza m.b.t. de aansluiting onderwijs-jeugdhulp. Eén en ander staat in relatie tot de transformatie agenda jeugdhulp van de Groninger gemeenten, het daaraan gekoppelde transformatiefonds en de uitwerking daarbinnen van een aantal programmalijnen. Het onderwijs heeft een sterke verbinding met Ontwikkellijn 1 - 'alle jeugdigen krijgen kans zich positief te ontwikkelen'. Conform afspraken verloopt het contact hierover vanuit de gemeenten met het onderwijs via de swv's. In de aanloop zijn er vanaf het najaar 2018 meerdere gesprekken geweest tussen de gemeenten, het onderwijs en jeugdhulpaanbieders. Goed om hier op te merken dat de gemeenten regie op dit onderwerp hebben. Het gaat immers ook over gemeentelijke budgetten.

Regionale visie

We richten met elkaar een jeugdhulplandschap in dat er aan bijdraagt dat jeugdigen zich kansrijk, gezond en veilig kunnen ontwikkelen tot personen die zoveel mogelijk een zelfstandige plek kunnen vinden in deze samenleving.

Doelstellingen binnen programmalijn 1

1. De basis jeugdhulp in relatie tot aansluiting op het onderwijs is op orde.
2. Er is een model ontwikkeld voor populatiebesteding voor ondersteuning in de school dat inzet op de integraliteit van de inzet op jongere en het gezin. Het model past bij de lokale werkelijkheid.

Resultaten

Het model

- levert een zichtbare /merkbare verbetering op voor de jongere, het gezin en de professional
- draagt bij aan vermindering van de ervaren administratieve last zonder dat dit ten koste van de noodzakelijke kwaliteitszorg
- zorgt voor kostenbeheersing (verlaging)
- zet in op cultuuromslag (normaliseren= verminderen aantal indicaties)
- zorgt er voor dat een efficiënte, effectieve en doelmatige inzet van ondersteuning en jeugdhulp (in de school) is gerealiseerd
- draagt er toe bij dat er minder individuele indicaties en pgb worden ingezet. Daarvoor in de plaats worden er ondersteuningsvormen op schoolniveau georganiseerd

Voorwaardelijk

Van belang is dat er op korte termijn een '0' meeting plaatsvindt bij alle jeugdzorgaanbieders (Jeugdhulp, WLZ, ZvW en WMO) waarin ze afzonderlijk in beeld brengen hoeveel jongeren een indicatie hebben, op welke school, welke vorm van hulp wordt geboden en of er wordt samengewerkt met de school betreffende de inzet op de jongere. Ook moet worden gemeten hoe tevreden de jongere zelf, zijn ouder en de school is over de resultaten van de geboden inzet. Door de meting te herhalen kan zichtbaar wordt gemaakt of het lukt om het aantal indicaties te laten dalen en of er meer tevredenheid is over de nieuwe werkwijze door jeugdhulp in het onderwijs te bieden. Het ondersteuningsaanbod wordt vervolgens langdurig gemonitord om harde resultaten op dit onderdeel aan te kunnen tonen.

Projectstructuur

Op deze ontwikkelij is een provinciale regiegroep ingericht met daarin vertegenwoordigers van de swv's en de gemeenten. Naast een integrale aanpak vanuit alle 12 gemeenten in de provincie, is er onderscheid tussen de werkagenda's Ommelanden en Stad. Vanuit de regiegroep worden er werkgroepen ingericht op daadwerkelijke uitwerking.

Uitwerking voor Samenwerkingsverband VO Groningen Stad

Aan samenwerkingsverbanden en gemeenten is gevraagd om binnen de genoemde ontwikkellijke concrete voorstellen te doen ter nadere uitwerking gedurende de projectperiode van drie jaren. Hieronder de door ons SWV aangegeven speerpunten.

T.a.v. de basis jeugdhulp op orde i.r.t. aansluiting op het onderwijs

Op alle vestigingen in het Samenwerkingsverband VO Groningen Stad zijn zgn. AOJ teams (Afstemming Onderwijs-Jeugdhulp) aanwezig. In deze AOJ teams zitten vertegenwoordigers van de school, het samenwerkingsverband, leerplicht, GGD en VO WIJ t.b.v. de aansluiting onderwijs op de licht pedagogische hulpverlening. De VO WIJ medewerker heeft naast de hulpverleningstaak en doorverwijzing naar sociale teams (in gemeente Groningen 'WIJ') een bevoegdheid voor (voorbereiding) indicatiestelling. In de vijfhoek kennen de medewerkers elkaar persoonlijk en kunnen ze hulpvragen aan elkaar formuleren die binnen 48 werkuren worden beantwoord. Vlotte, efficiënte en effectieve samenwerking t.b.v. de jongere is een belangrijk doel.

Voor alle VO/VSO scholen in Groningen geldt dat de leerlingen deels uit de gemeente Groningen komen en deels uit de omliggende gemeenten, vnl uit de provincie Groningen maar ook uit NM Drenthe.

We hebben de inrichting, kwaliteitszorg en monitoring ondergebracht bij het Thuiszitterspact van de stad Groningen. Indien er bestuurlijke besluiten nodig zijn dan verlopen deze via de RMC. We vinden dit onderdeel in zijn algemeenheid op orde en goed belegd en geven er daarom binnen dit project geen extra aandacht aan.

T.a.v. de inzet van jeugdhulp in het onderwijs

We hebben de volgende prioritering aangebracht. NB We hebben één en ander kortgesloten met de genoemde schooldirecties.

1. Inzet op VSO RENN4

We willen met 1 of 2 preferente jeugd aanbidders op het VSO RENN4 samen kijken naar substitutie van het aantal indiceringen t.b.v. de inzet van gespecialiseerde pedagogische jeugdhulpmedewerkers op de vestiging. De inzet richt zich agressie/regulatie, impulsbeheersing en angstproblematiek. Alle jongeren op VSO RENN4 hebben een jeugdhulpindicatie. Concreet denken we daarbij aan de jeugdhulpaanbidders Accare en Molendrift. Zij hebben samen ca. 80-100 jongeren met een indicatie op de vso vestigingen van RENN4. Een mogelijke voorzet is hier dat we de helft van het aantal indiceringen laten vervallen en de helft van die opbrengsten gebruiken om de inzet van de gespecialiseerde pedagogische medewerkers te bekostigen. Bovenstaande is indicatief en moet met de gemeente (WIJ), de school en de jeugdhulpaanbidders nader worden uitgewerkt. Op de scholen is al een verhoogde inzet van VO WIJ gerealiseerd. Bij dit voorstel wordt er in eerste instantie geen beroep gedaan op de middelen van het transformatiefonds. De substitutie zelf moet een bezuiniging opleveren. De inzet is erop gericht dat de jongere efficiënter/effectiever wordt geholpen op de plaats waar de jongere voor een groot deel van de dag verblijft. Het risico op uitval wordt verkleind. Er kan worden gewerkt aan één kind/één plan. Het onderwijs kan zich op school richten op onderwijstaken. De hulp op school zorgt mogelijk voor een transfer naar het functioneren van de jongere in zijn gezin en leefomgeving.

2. Inzet op het OPDC van het samenwerkingsverband

Het OPDC van het samenwerkingsverband bestaat uit de afdelingen Rebound en TTVO en is ingericht om tijdelijke uitval in het regulier onderwijs op te vangen.

Op het OPDC is sprake van verhoogde inzet VO WIJ. Taken VO WIJ in OPDC:

- a. Verbinding leggen tussen plan school/onderwijs en plan vanuit sociale domein (gemeente en jeugdhulpaanbieder) --> 1 kind 1 plan
- b. Inzet op licht pedagogische ondersteuning jongere vanuit de gemeentelijke taak - inzet op normaliseren (minder indicaties verstrekken)
- c. In voorkomend geval: de (voorbereiding op) indicatiestelling afgeven

We willen op Rebound inzet van 12(?) uur 1e lijns GGZ hulp als collectieve inzet jeugdhulp om bij te dragen in op/af bouw van bestaande indicatiestellingen of ter voorkoming daarvan. Omdat onduidelijk is of er sprake is van substitutie wordt er voor deze inzet een beroep gedaan op de middelen van het transformatiefonds.

3. Inzet op de ISK

De Internationale Schakel Klas is ingericht voor onderwijs aan 'Nieuwkomers' (eerste 2 jaar) in het VO. Jaarlijks betreft dit ca. 175 leerlingen. Veel van deze leerlingen hebben trauma's te verwerken en krijgen daarvoor een indicatiestelling.

We willen deze traumaverwerkingstherapieën daar waar het kan op de ISK laten plaatsvinden als collectief jeugdhulpaanbod zonder indicatiestelling. Er is daarmee sprake van substitutie van indicatiestellingen. In overleg met 1 à 2 gespecialiseerde jeugdhulpaanbieders wordt met de school en de gemeente (WIJ) onderzoek verricht naar de aantallen en de vervangende inzet.

Bij dit voorstel wordt er in eerste instantie geen beroep gedaan op de middelen van het transformatiefonds. De substitutie zelf moet een bezuiniging opleveren. De jongere en zijn ouders hoeven niet te zoeken naar een jeugdhulpaanbieder en heeft geen hinder van eventuele wachtlijsten.

4. Inzet op een reguliere HAVO/VWO school

We willen op één reguliere VO school een pilot starten met een verticale trajectklas waar onderwijs en jeugdhulp samen inzet plegen op de begeleiding van de jongere. Een verticale klas is een beschermde kleinschalige leeromgeving op de reguliere school. De klas is gesitueerd in een vast lokaal met 1 leerkracht en 1 gespecialiseerde medewerker van jeugdhulpaanbieder. Verticaal omdat er leerlingen aan deelnemen die uit de leerjaren 1 t/m 6 komen. Ze zijn tevens verbonden aan een reguliere klas. Het zijn veelal jongeren die i.v.m. hun doorgaans internaliserende problematiek (angst, depressiviteit) zijn aangewezen op terug kunnen vallen op de kleinschalige omgeving. Het betreft vaak jongeren die verminderd belastbaar zijn. De leerkracht en jeugdhulpmedewerker kunnen samen de begeleiding verzorgen binnen één kind/één plan.

Doel is om uitval te voorkomen om daarmee continuïteit in de onderwijsloopbaan te bewerkstelligen en de jeugdhulp efficiënt/effectief aan te bieden. Deel van de pilot is te onderzoeken of jeugdhulpindicatie kan worden voorkomen of versneld kan worden afgebouwd. Omdat onduidelijk is of er sprake is van substitutie wordt er voor deze inzet een beroep gedaan op de middelen van het transformatiefonds.

5. Bestending van de pilot cluster 3 (van Liefland en De Wingerd)

De gemeente Groningen heeft in het schooljaar 2018 - 2019 een pilot ingezet, ter ontwikkeling van de collectieve ondersteuning binnen het (voortgezet) speciaal Onderwijs op twee scholen, De Wingerd en Van Liefland. Op beide scholen vindt er inzet plaats van een jeugdhulpaanbieder voor de begeleiding aan kinderen/jongeren.

Het voordeel van collectieve ondersteuning is dat de zorg efficiënter en effectiever kan worden ingezet, waardoor kleine hulpvragen gemakkelijker kunnen worden bediend. Denk hierbij aan toiletgang en helpen aan- en uitkleden bij o.a. de gymlessen. Daarnaast maakt de collectieve begeleiding preventief werken mogelijk. Doordat op korte termijn minimale ondersteuning kan worden ingezet, wordt vroegtijdig schoolverlaten (door bijvoorbeeld escalaties in de klas) voorkomen. De verantwoordelijkheden tussen de school en de jeugdhulpaanbieder kunnen worden afgesproken, school en kind/jongere worden beter op maat bediend en de kosten zijn daardoor relatief lager. Er is sprake van korte lijnen en door samen op te trekken kan er snel worden op- of afgeschaald. Door expertise te koppelen is er sprake van een breder aanbod, er is wekelijks (dagelijks) een gedragsdeskundige aanwezig voor consultatie, zowel voor school, ouders als begeleiders. De school wordt ontlast en kan zich richten op onderwijstaken i.p.v. zorgtaken.

Deel van de pilot is te onderzoeken of jeugdhulpindicatie kan worden voorkomen of versneld kan worden afgebouwd. Omdat onduidelijk is of er sprake is van substitutie wordt er voor deze inzet een beroep gedaan op de middelen van het transformatiefonds.

6. Inzet op overige reguliere VO scholen

Op de overige scholen willen we ook jeugdhulp in het onderwijs realiseren. Er zijn meerdere scholen waar een hoog percentage van de leerlingen een jeugdhulpindicatie hebben. Veel van die indicaties zijn gericht op zaken die direct het functioneren van de jongere op school raken. Te denken valt aan angstproblematiek, executieve vaardigheden zoals plannen/ organiseren/ordenen en agressieregulatie/impulsbeheersing. De scholen zijn te ordenen in PrO scholen (3) VMBO scholen met BB/KB (6) en VMBO/HAVO/VWO (15).

Voor veel van deze scholen willen we inzetten op substitutie van indicatiestellingen door jeugdhulp in het onderwijs. We willen de jeugdhulp efficiënter, effectiever en doelmatiger inzetten gepaard gaande met bezuinigen op de jeugdhulp. Met de scholen moeten daarvoor

afzonderlijke gesprekken worden gevoerd om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn. Van belang daarbij is dat de bovengenoemde '0' meeting wordt verricht. Bij dit voorstel wordt er in eerste instantie geen beroep gedaan op de middelen van het transformatiefonds. De substitutie zelf moet een bezuiniging opleveren.

Tijdpad

We hebben vanaf oktober 2018 aangedrongen direct te willen starten met een pilot op onze prioriteiten. Dat heeft niet geleid tot een daadwerkelijke start. Er is veel tijd gaan zitten in de projectorganisatie van de gemeenten. Deze wisselde regelmatig van perspectief. Er zijn gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd, er ligt een concept werkagenda en er zijn provinciale groepen ingericht met een opdracht. Realistisch lijkt het nu (4 juni 2019) dat na de zomer op enkele van de prioriteiten wordt ingestoken. Ook hier opgemerkt dat er wensen zijn op het gebied van vve-po-vo-mbo en van de diverse sub regio's.

Middelen

De komende drie jaren is er jaarlijks minimaal 1,2 miljoen subsidie verstrekt om diverse ontwikkelijnen uit te voeren. Als er binnen een deelproject sprake is van substitutie van indicaties naar populatiebesteding aan een jeugdhulpverlener voor inzet van jeugdhulp in de school met daarin een gerealiseerde bezuiniging, dan is er mogelijk meer geld beschikbaar voor de uitvoering. Een deel van de bezuiniging kan dan daarvoor worden ingezet.

Samenstelling regiegroep

Projectleider - Hermien Jacobs (extern ingehuurd)

Swv's - Willeke Doornbos (VO Ommelanden), Roel Weener (PO Ommelanden en Stad), Jan Houwing Gemeenten - Gerry Tacken (Stad), Marian Brongers en Maries Zegers (Ommelanden)

Projectmanager van het subsidiefonds transformatie agenda: Cynthia Schenk.